

Teated

Saaremaa Poistekoori mudilaskoor (5-7 a) võtab vastu uusi lauljaid.

Kooriproovid toimuvad E,K kl 17.30-18.00 KG (Nooruse 1) 1. korruse klassiruumis 100. Täpsem info dirigent Laine Lehtolt m.53 43 91 83

KG Huvikooli Inspira neidudekoor Neidis ootab oma ridadesse uusi lauljaid.

Proovid toimuvad teisipäeviti klassiruumis 203 kl 16.15-17.45 Täpsem info dirigent Laine Lehtolt m.53 43 91 83

LaineLehto, muusikaõpetaja

Üritused oktoobris

5. oktoober - õpetajate päev;

september-oktoober puuviljanädal(ad)/tervisliku toitumise nädal(d) 1.-3 kl;4.-6.kl.*;

10. oktoober - koolieelikute perepäev;

12. oktoober - Afganistani päev;

14. oktoober - karaoke 1.-8. kl,

15. oktoober - karaoke 9.-12.kl,

20. oktoober - ettelugemispäev 1.-12. kl;

23. oktoober - õpilasesinduse valimised;

23. oktoober - õppeperioodi lõpuaktused 1.-3. kl , 4.-6.kl.

Anneli Meisterson, noorsootöö juht

Sünnipäevad

Töötajad

Gert Lutter 24.09
Riina Mägi 29.09

Vikerkaarevärviline õpetamine tõi vabariikliku tunnustuse!

KG õpetaja Ellen Kask pälvis tunnustuse haridus- ja teadusministeeriumi ning sihtasutuse Archimedes korraldatud konkursil "Aasta võõrkeelealane tegu 2009".

Mida arvab õpetamisest Ellen Kask ise?

Pole reegleid, mis ühtmoodi arusaadavad ja mõistetavad. Kõik saab ikkagi alguse isiksusest - tema avatusest, suhtlemisoskusest, koostöösoovist ja positiivsest hoiakust - nii on koolis kerge hakkama saada ja rõõm töötada. Õpetaja peab üsna tihti laskuma n. n. rohujuure tasandile, et siis õppijaga koos tasapisi tugevamaks sirguda. Rutiin elus on tappev. Olen rohkem "otsijatüüp", et väljapääsu leida ja teha hoopis teistlaadi tegemisi. Kindlasti on ka õpilaste osa väga suur. Pisut motiveerimist ja tagant tõukamistki paneb kõige arglikuma ja võib olla ka mitte nii tubli tegutsema. Rõhutan ikka, et omavaheline hea läbisaamine on teadmiste omandamisel kulla väärtusega. Hirmuga ei tule tulemust ja kui tulebki, siis millise hinnaga? Betti

Alveril on sõnad: "Ikka meenuvad minutid, millal viras vikerkaar..." luuletusest "Korallid Emajões".

Vikerkaarevärvilised õpimised, koolitunnid, ongi motivaatoriteks õpetajale ja õpilasele.

Innovaatiline Ellen Kask läbi meie silmade

Nagu me kõik teame, pälvis eelmisel nädal staažikas vene keele õpetaja Ellen Kask haridus- ja teadusministeeriumi poolt tähtsa auhinna loovuse eest keeleõppes.

Asi on tegelikult lihtsam, kui tundub keerulisest tiitlinimest. Nimelt oleme just meie, pooled 12. klasside õpilased, sellele kõigele kaasa aidanud.

Siinkohal ei sooviks me õpetaja Ellenilt tähelepanu ära võtta, vaid hoopis tänada teda meie kaasamise eest sellesse, loota, et ta kindlasti jätkab oma

huvitavat lähenemisi viisi tulevaste ja praeguste klassidega ja meenutada neid ülehelikiirusel möödunud kahte aastat. Sujuva klassisisese koostööga saime hakkama mitmete filmiklippidega, esitlustega, plakattidega, mõned käisid öösel linnas ning teised muuseumis ja autokeskuses. Saime ka maitsta üksteise kokandusloomingut: enamasti maitsvaid kooke ja võileibu, kuid suure näljaga sai alla kugistatud ka mõne noore kokapoiis soodatükkidega küpsiseid ja kartulisalatit, mis lõhnas kõ-

hugaaside järele. Tänu Ellenile võitsime ühel videokonkursil mitu hinnalist auhinda ning kogu kaheaastane lõbus õppetöö tipnes tasuta reisiga Venemaale, kuhu said võimaluse minna Mart, Kätlin ja Mareli. Sellest saate pikemalt ja põhjalikumalt lugeda järgmine kord. Õpetaja Ellenile soovime aga jõudu ja jaksu järgnevatel ettevõtmistel ning loodame, et meie koostöö, hoolimata vene keele tundide lõppemisest, ei ole veel läbi.)

Mareli ja Mart

Kes ta on, meie aasta õpetaja Raili Kaubi?

Aasta õpetaja tiitel on olnud pedagoogide ja koolitöötajate seas läbi aastate kõige enam hinnatud ja emotsionaalselt mõjusaim. Järgnevalt mõningad huvitavad faktid aastal 2009 selle auväärt tiitli pälvinud alati sõbraliku, vastutuleliku ning väsimatu käsitööõpetaja Raili Kaubi tegevusest.

... Läbi aastate on Raili suunanud õpilaste töid maakondlikele ja vabariiklikele näitustele ning konkurssidele, millega on saavutatud auhinnalisi kohti. Mõned näited vabariiklikest üritustest möödunud õppeaastal:

* Üleriigiline koolinoorte moekonkurss FUTURE FIBIT 2008 - Kristin Liias (11a kl.). Võidukollektsiooni eksponeeriti Tallinna Kaubamaja vaateaknal. 30 võistlusele kandideerinud kollektsiooni seast valiti lõppfinaali 6 kollektsiooni, nende hulgas Kuressaare Gümnaasiumist Maris Tustiti (12e kl.) töö. (5.nov.2008)

* Pääs üleriigilisele koolinoorte moekonkurssile Koolimood 2008 Pärnus (10 parimat) - Maris Tustit 12e; 9a kl. Kollektsoon (5.dets.2008)

* Vabariiklik kunstikonkurss „Lemmikloomade talvemood“; Marlen Väli (9b kl.), auhinnaline koht. Parimad tööd osalesid näitusel 5.-15. jaanuaril 2009 Kullo Lastegaleriis Tallinnas

... Kooli moevõistlus toimus Raili korraldamisel sel kevadel juba seitsmendat korda.

... Õpilased on tema juhendamisel osa võtnud ka kokanduskonkurssidest.

... Raili on korraldanud ka Saare Maakonna Keskraamatukogus 2007. a. Kuressaare Gümnaasiumi 9. kl. tüdruku personaalnäituse "Õpilastööd läbi viie kooliaasta".

... Käsitööhuvilistel kolleegidel on võimalus osaleda nn. Padjaklubi töös. Soki

kudumine, viltimine, siidimaal on vaid mõned pikast nimekirjast, mida ta kolleegidele õpetab.

... On algatanud Tiki Tiigri projekti ning koostas sellele projektile ajaveebi. Arendamiseks õpilaste infotehnoloogiaalaseid oskusi ning loominguilist, korraldati vabariiklik õpilaste võistlus „Tiiger tikib“, mille korraldusmeeskonnas Raili osales.

... Ka vabariigis on Raili hinnatud spetsialist - Tiigrihüppe Sihtasutuse töös osaleb haridusportaali Koolielu käsitöö aineekspertina arendustegevuses (õppepäevad, koosolekud, e-õppematerjalide kvaliteedinõuete koostamisrühma liige). Tema ülesanneteks aineekspertina on portaali saabunud õppematerjalide kvaliteedi kontrolli-

mine, õpetajate nõustamine ning ainealase informatsiooni levitamine.

Arvamusi Raili õpilastelt:

Raili on tore. Ta oskab inimest mingil seletamatul viisil mõjutada, teda veenda, et käsitöös ei ole midagi keerulist. Õpetajate padjaklubi on mõnus vaheldus koolinädalas - lisaks näppude liigutamisele saab seal ka rääkida. Raili ruumis valitseb hubane õhkkond, kus kõik on võrdsed nii õpilased kui õpetajad. Üks müstilisemaid küsimusi minu jaoks on aga see, kust Raili selle aja võtab???
Eve Tuisk, padjaklubi liige

Raili Kaubi on õpetaja, kes arvestab kõigi soovidega. Ta aitab eranditult kõiki. Olen aru saanud, et tema mõtteviis on see, et kui juba midagi teha, siis teha hä-

sti, isegi kui see nõuab mitme tunni töö ülesharutamist. Hästi hea südamega õpetaja! *Elin 12A*

Õpetaja Raili mõte ei lakka töötamast ka kõige segasema puntra juures. Tohutult arusaav ja sõbralik õpetaja! Lausa lust on tema tundidesse minna! *Karin 12 A*

Teist temasugust ei ole. Tõsiselt hea õpetaja. Inimesena on ta nii inspireeriv ja vaba. Õpetaja Railiga on alati meeldiv vestelda. Üsna tihti "eksin" tema klassi ja hiilinen seetõttu teisesse tundidesse. Raili on alati abivalmis, aus, õiglane. ta pakub alati abi mulle, kui on vaja kollektsioon valmis teha. Tema olemust on lihtsalt raske sõnadesse panna. Ere inime-
Kristin 12 A

Alati abivalmis, ka siis, kui asi ei puuduta otseselt tema tööülesandeid. Õpetaja suure algustähega. *Ka üks õpetaja Raili õpilastest.*

Õpetaja Raili on inimlik ja arusaaja õpetaja. Tema tundides on alati kord, ilma et ta peaks kurja häält tegema. Probleemidest saab alati aru ja mõistab. Inimesena on ta väga lahke ja sõbralik. Hea õpetaja!
Epp ja Krete 12 A

Ta on rohkem kui õpetaja. *Kristiina 12 D*

On alati heatujuline, sõbralik, abivalmis. Tema tund ei ole kohustuslik 45 minutit, sageli viibitakse käsitöö klassis kauemgi. Ta inspireerib noori inimesi tegelema käsitööga, mudab sele huvitavaks. Kui mõni asi tundub keeruline ja tekib tahtmine sinnapaika jätta, innustab ta alustatu siiski lõpule viima. *Siiri, Elis, Elo 12 C*

On rahulik ja sõbraliku meelega. Alati abivalmis. Pole kunagi kuri. Oskab oma tööd hästi. Ta on lihtsalt parim! *Kristiina 12 C*

arvamused pani kokku
Kersti Kirs

Kuidas valitakse aasta õpetajat?

Aasta õpetajate valimist korraldavad Haridus- ja Teadusministeerium, maa- ja linnavalitsused, Eesti Haridustöötajate Liit ning Eesti Haridustöötajate Liidu maa- ja linnaliidud.

Valimise eesmärgiks on tõsta esile, tunnustada ja tutvustada üldsusele õpetajaid, kasvatajaid, haridusasutuste juhte jt haridustöötajaid, kelle töö ja isiklik eeskuju on oluliselt kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgset arenenud isiksusteks, positiivselt mõjutanud haridusasutuse, piirkonna ja riigi elu.

Kandidaate võivad esitada nii õpilased, lapsevanemad, pedagoogid, pedagoogide ühendused ja kollektiivid, kohalikud omavalitsused ja omavalitsuste liidud, haridusasutuse juht-

konnad kui ka üksikisikud ja muud organisatsioonid.

Argumenteeritud ettepanekud esitatakse õppeasutuse hoolekogule (nõukogule), kes koos ametühinguorganisatsiooniga hindab laekunud esildisi ja otsustab, keda esitada õppeasutuse kandidaadina maavalitsusele või linnavalitsusele. Riigiõppeasutuste nõukogud esitavad oma kandidaadid Haridus- ja Teadusministeeriumile. Kandidaadid esitatakse hiljemalt 10. septembriks 2009.

Õppeasutuste hoolekogude (nõukogude) esildiste põhjal otsustavad maavalitsused või linnavalitsused koos Eesti Haridustöötajate Liidu maakonna/linnaliiduga, kellele esitatud kandidaatidest omistada aasta õpetaja nimetus. Riigiõppe-

asutuste kandidaatide puhul otsustab selle Haridus- ja Teadusministeerium koos Eesti Haridustöötajate Liidu juhatasegaga.

Aasta õpetaja nimetuse vääriliseks tunnistatute hulgast valivad maavalitsuse haridusosakond või linnavalitsuse haridusamet ja haridustöötajate maakonna/linnaliit välja esindaja(d), keda maakond/linn saadab õpetajate üleriigilisele vastuvõtule, mis toimub laupäeval, 3. oktoobril Tartus. Üleriigilise vastuvõtu korraldavad HM ja Eesti Haridustöötajate Liit ning neile tuleb teada osavõtjate nimed hiljemalt 17. septembriks 2009.

Aasta õpetajate üleriigilisele vastuvõtule kutsustakse maakondadest ja linnadest kokku 28 inimest.

Üleriigilisele vastuvõtu-

le kutsutuid autasustavad Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Haridustöötajate Liit.

Aasta õpetajad ja nominendid Kuressaare Gümnaasiumis

1994 **Arvi Tanila**, 1997 **Anu Saabas**, 1998 nominent Ellen Kask, 1999 nominent Marju Kirss, 2000 nominent Toomas Takkis, 2001 nominent Norma Helde, 2002 nominent Marju Kirss, 2003 **Marit Tarkin**, nominent Laine Lehto, 2004 nominent Vilma Kuiger, 2005 **Maidu Varik**, nominendid Ülle Jamin, Ester Kuusik, 2006 nominendid Age Kallus, Tiit Vöö, Sirje Kereme, 2008 **Grete Pihl**, 2009 **Raili Kaubi**, nominent Eve Tuisk.

Ursula Rahnik, personalijuht

10. a klassi lõbus pannkoogiõhtu Mustjalas

Reedel, 18. veebruaril alustasime sõitu Mustjalga pungiltäis bussis. Kes istus bussitrepi ja kes kelle põlvedel, aga kohale jõudsimel nasti. Kui oma ööbimiskoha, RMK majakese ette jõudsimel, ootas meid juba rõõmsameelne giid, kes meile majas voodikohad ja muud ruumid ette näitas. Ja ega pika puhkust ja maja uurimist polnudki - kohe asusime teele väikese metsamatka alguspunkti poole. Tee peale jäid ka mõned õuna- ja pirnipuud, mis peale meie möödumist tühjemaks jäid.

Matkal õppisime erinevaid asju: kes tunneb nüüd ära paakspuu, eristab loomaurgu ja lihtsalt auku, teeb vahet magesõstra- ja kusla-

puumarjal või mõistab lihtsalt, et metsas kajab naer väga kaugele :D. Liikumine ööbimiskoha poole möödus nii kukil istudes ja teisi vedades kui ka jenkat tantsides ja galoppi hüpates.

Triinu ja Linda olid valmis teinud pannkoogitaigna ning Sander ja Laura alustasid küpsetamist. Appi tulid ka teised osalised ja pannkoogid saidki valmis. Kooki-kuhi taldrikul oli ülisuur, aga otsa sai see kuidagi väga kiirelt. Kuna kõik juba suure laua taga koos istumas olid, järgnes söömisele jutujamine ning koolielust rääkimine ja nii mõnigi asi sai selgemaks.

Edasi tegutsesid kõik nii kuidas tahtsid: mängiti

Twisterit, Aliast, lakiti küüsi ning aeti niisama juttu. Põnevust tekitasid kohalikud, kellele meeldis akendele koputada või suisa ustest sisse trügida, aga nendest saime ka lõppude lõpuks lahti.

Hommikul üritasime magada nii kaua, kui vähegi võimalik oli. Peale väikest

tubadekorrastamist läksime bussipeatusesse ning hakkasime tagasi linna poole sõitma. Meie väike pannkoogiõhtu oli vägagi korda läinud ja tore ning sellest on, mida meenutada. :)

Karmen Olesk, 10A klass

MMi esikoht läks tuuleauku ehk John Kaju II !

Purjelauasõidu Formula klassi MMil osales meie kooli surfimees John Kaju. Juulikuus võidetud hõbemedal juunioride arvestuses Poolas andis lootust ka seekord head esinemist oodata. Santa Pola on Lõuna-Hispaania kuurortlinnake, kus on tugev surfiklubi, kes korraldab seekord väga heal tasemel tiitlivõistluse. Koht oli meile tuttav, sest kevadel toimus osa treeninglaagrist just siin. Kui pikaajaline prognoos lubas võistluseks vaikselt tuuli, milleks kõik valmistusid, siis seekord satustime hoopiski tugeva „tormento“ alale. Hommikul päike ja rannailm, lõunast hakkas juba 5-6 m/s tuul puhuma ja õhtuks ligi 30 m/s, vett kalas seinana, tänavatel ulatus vesi paarikümne sentimeetri ni ja mõnes linnas poole meetri ni ehk kohalik loodusõnnetus. Mudajõed viisid autosid ja nõrgemaid ehitisi oma suva järgi mere poole.

Võistlemine pidevalt muutuvates tuuleoludes, kus ka ühe sõidu ajal keeras tuul kuni 30 kraadi ja tuuletugevus ulatus tuuletusest kuni 10 m/s, oli ka suuresti loterii ehk

kes pagi kätte sai, oli edus ja samas võisid konkurentidele korralikult hävida.

Formulasurfis sõidavad juuniorid kuni 11 m2 ja täiskasvanud 12 m2 purjedega, aga stardid toimuvad koos ja seetõttu oli korraga võistlemas 80 sõitjat. Juuniorid peavad pidevalt jälgima, et vanad suuremate purjedega nende tuult ära ei kataks, nii et oma konkurente pole aegagi jälgida, tuleb pidevalt vaba tuult püüda.

John Kaju alustas võistlemist päris hästi ja püsis stabiilselt üldarvestuses 37.-38. kohal ning käis rebimine poolaka ja hollandi kutiga. Just konkurendile POL13 oli tulnud alla vanduda ka EM-il. Veel enne viimast sõitu oli John juunioridest liider, aga purjespordis pole enne viimase sõidu protestikomisjoni tö lõppu midagi kindlat. Viimases sõidus soosis õnn poolakat, kes pääses tuuleaugust, kuid John jäi seisma ning lõpuks tuli kaotus 3 punktiga taas samale sõitjale.

Selle peale võiks öelda, et mis ei tapa, teeb tugevamaks ja isu võita peaks õigel mehel

vaid kasvama.

Esikoht siis POL13 Jacek Piaseckile, teine EST 24 John Kaju ja kolmas koht taas poolakale Wojciech Mroczynskile. Neli parimat juuniorit olid kõik üldarvestuse 39.-42. kohadel, mis näitab väga võrdsete noormeeste konkurentsi. Hollandi võistleja hävis viimase sõiduga ja tulemuseks oli kurb neljas koht.

Üldarvestuse esikoht läks austraallasele Steve Allenile. Purjespordis on võimalik võita ka võrdsete sõidupunktidega ja nii pidi naiste klassis austraallanna Allison Shreever peale viimast sõitu ette laskma poola neiu Marta

Hlavaty, mis oli päris karm kaotus.

Võistluse tulemusi saab vaadata www.formulawindsurfing.org kodulehelt ja pilte <http://picasaweb.google.com/Johkaj/Santapola1#5381616459465749282>.

Santa Polas oli meil ka suureks abiks Eesti neiu Triin Rebane, kes juba pool aastat ühe projekti raames viibib Hispaania keelt õppimas ja käib vabatahtlikuna üritustel abiks. Temaga õnnestus teha ka pikem lugu, millest siis järgmises lehenumbris.

Johannes Kaju,
treener

Häid mõtteid maakonna alushariduse päevalt

„Õpetada tuleb nõnda, et pakutav oleks hinnaline kingitus, mitte raske kohustus.“

/A.Calaporice 2001/

Päev ise toimus 11. septembril Kuressaare Kultuurikeskuses, osalema olid oodatud maakonna lasteaednikud ja koolide tugisüsteemide esindajad. Osavõtjaid oli rohkesti, oli ka kaks väga head ja nauditava esinemisega lektorit: Aivar Haller ja Maria Tilk. Et kuuldu-nähtu rohkemate kõrvade ja silmadeni jõuaks, siis siinkohal väike ülevaade parimatest mõtetest.

Aivar Haller, „Arengekonnas loomine iseendale“:

Mõisted „pere“, „kodu“ ja „haridus“ on minetanud oma algse mõiste, meil on vaja need ümber defineerida. Me liigume igal juhul läbi muutuste. Meil on võimalik seda

protsessi mõjutada nii iseendas kui maailmas.

Igal inimesel on mingi anne. Haridussüsteemi kõige tähtsam osa on see anne välja tuua ja luua koos koduga arengukeskkond, kus see anne välja tuleks. Oluline on luua pingevaba olukord, vastasel juhul võivad anded blokeeruda.

Mida varem õpime kaotama, seda parem.

Alati on võimalik asju parandada, alati!

Kool on õpetaja ja õpilase kooskasvamise koht.

Maailmas ei ole midagi tähtsamat kui inimestevahelised suhted. Julge avada oma süda, just sealt voolab universaalne armastus, mis muudab maailma.

Vaatenurga muutmine – kui sulle ei meeldi tänane reaalsus, muuda oma vaate-

nurka. Sinu vaatenurk paneb paika sinu taju, sinu taju paneb paika uskumused, uskumine paneb paika käitumise, käitumine paneb paika kogemuse, kogemus paneb paika sinu elu.

Tallinna Ülikooli dotsent Maria Tilk, teemaks „Sõna vägi“ – sõna energia ja ümbritsev keskkond.

Igal sõnal on energia, energia ei hävi ega kao, vaid muudab ainult oma kuju.

Kõikides kultuurides on alati olnud keelatud *kurja juurdekutsumine, sest kuri on kangem, kui inimene üksi suudab vastu olla; *valetamine – vale toimub energeetikat võnkuma panevalt-mõte ja sõna ei lähe kokku – valetaja saab haiget.

Vaikust peab harjutama: kuulame vaikust!

Jaapani teadlane Masaru

Emoto („Vee sõnumid“) on uurinud põhjalikult veekristalle ja sõna mõju neile. Vee, millele on räägitud häid ja armastavaid sõnu, kristallid on selged ja säravad. Vee, millele on kurjalt ja halba öeldud (näit. sõnum: „Sa oled loll!“), kristallid on hägused ja piirjoonteta. Kui nüüd mõelda veeprotsendile inimese organismis, peaksime suuremat tähelepanu pöörama sõnadele, mida üksteise suhtes kasutame.

Kõige suurem loits on TÄNU!

Need olid vaid mõned mõtted ja killud, mis siinkirjutajale meelde ja mõtteisse jäid. Igaüks osavõtjaist sai kindlasti oma sõnumi. Ilus ja mõtlemapanev päev oli.

Katrin Keso-Vares,
KG kaplan

Saaremaa meister 2009 - Mortimer

Mortimer, meie kooli saksa keele õpetaja Monika Põllu koer, võitis 2009.a. kuulekuskoolituse meistritiitli Saaremaal. Meie KG toimetuse palvel räägibki Monika meile veidi lähemalt, mida see tiitel koeremaailmas tähendab ning milline koer tema Mortimer üldse on.

Mortimer on kolmeaastane koer, kes sattus meie perre ühe lihtsa ajalehekuulutuse kaudu, kus teatati, et on ära anda kutsikad, kelle emaks oli hundikoer ja isa teadmata suunas sündmuskohalt lahkunu. Päris enda koera olen ma alati soovinud ja nii me selle kolmenädalase karvakera koju toime.

Koera võttes oli minu eesmärgiks läbida kutsikakool ja saada mingeid elementaarseid teadmisi koerandusest. Kutsikakool aga lõppes meil sellega, et saime kutse osaleda 2007 aasta sügisel Saaremaa Koerakasvatavate Klubi meeskonna koosseisus Keila meistrivõistlustel sõnakuulelikkuses.

Sellest ajast alates oleme siis vähehaaval tegelenud erinevate koolitusalaadega, milledest praeguseks on põhitegevusse jäänud kolm – kuulekuskoolitus, sõnakuulelikkus ja agility. Mõni sõna siis ka aladest eraldi:

Kuulekuskoolitus (KK) on Eesti rahvuslik dressuur-

riala. Raskusastmeid on kuulekuskoolituses kolm: KK1, KK2, KK3 (Meie oleme jõudnud KK3). Kuulekuskoolituses hinnatakse koera töötahet, energiat, kontakti omanikuga, püsivust, korrektsust. Kuulekuskoolitus hõlmab nii rihmaga kui rihmata kõrvalkäimist, istumist, lamamist, seismist, juurdetulemist, kohaleminekut, eseme toomist (ka üle barjääri), kohallamamist. Koer ei tohi teises ja kolmandas astmes karta ka stardi-püstoli pauku.

Sõnakuulelikkus (SK) (obedience)- on rahvusvaheline koeraspordiala. Raskusastmeid on SK neli: ALG; AVA; VÕI JA EVÕI (Meie võistleme hetkel AVA klassis). Sõnakuulelikkuse koolituse eesmärgiks on õpetada koerale head käitumist ja koeraomanikule õiget ning asjalikku suhtlemist koeraga. Koera koolitamise aluseks on koera ja koerajuhi vaheline hea kontakt, mis tähendab mõlemapoolset usaldust ja soovi teha koostööd. Nõudmised ei puuduta ainult koera, vaid ka koerajuhti. Kui koer ei usalda juhti, siis on tal keerulistes olukordades väga raske pida kontakti peremehega ja jätta muud ahvatlused tähelepanuta.

Agility on hoogne koeraspordiharrastus, kus koer,

vastavalt koerajuhi juhtimisele, läbib tõketega raja võimalikult kiiresti ja vigadeta. Raskusastmeid on agilitys 3 – A1, A2 ja A3 (Meie oleme A2-s). Agility rajal on mitmeid hüppetõkkeid, slalom, avatunnel, kott ja ka rõngas. Rajal peab koer ka ronima ja ületama A-tõkke või poomi puudutades tõkete kontaktpindu. Rajal võib olla ka kiik, laud ja pikkushüpe. Raja sooritamiseks määratakse ideaalaeg, mida püütakse ületada. Koerajuht võib koera abistada ainult käskude ja käemärkidega. Koer peab rajal olema ilma kaelarihmata ja liikuma vabalt. Raja läbimine kestab vaevalt minuti ja kiireim, vigadeta raja läbinud koer on võitja. Hea agilitykoer peab olema hästi liikuv, tugevate lihastega ja tal peab olema hea kontroll oma ke-

ha üle. Agility arendab koera liikuvust ning nõuab koera ja koerajuhi vahelist head koostööd

Nende kolme ala juurde oleme me põhiliselt jäänud, aga meie mõlema hing ja süda kuuluvad vaieldamatult agilityle. Mortimer on väga töökas koer, kellele meeldib trenni teha ja võistleda. Ega tegelikult koera jaoks ole treeningul ja võistlusel mingit vahet, lihtsalt koerajuht on tavaliselt see, kes võistluse närviga annab koerale teada, et nüüd hakkab toimuma midagi muud kui lihtsalt trenn.

2009. aastal oleme Mortimeriga teinud 13 starti agility, millest kuues oleme tulnud oma klassi võitjaks; neli korda oleme käinud SK võistlustel ja ühe korra KK võistlustel, kust siis pärineb meie senini kõrgeim tiitel – **Saaremaa Meister 2009 kuulekuskoolituses.**

Mortimeri igapäevaelu näeb välja nagu kõigil koertel, lihtsalt me ei jaluta niisama ringi, vaid vedame rohkem aega trenniplatsil. Koeraga tegelemine ei peaks olema külgepoogitud tegevus – meie jaoks kuulub koer lihtsalt pere juurde. Kui mõni inimene käib õhtuti kepikõndi tegemas, jooksmas, ujumas või vaatab kasvõi kodus spordisaateid, siis mina vedan oma vaba aega oma koera õpetades.

Monika Põld, KG õpetaja

Kuidas KG-l läks Urban Economy konverentsil?

Läänemere projekti („Baltic sea project“) raames toimus Vilniuses 17.-20. septembrini konverents „Urban Economy“, kus ka meie kool Kerttu Oleski ja Kristiina Aderi näol esindatud oli.

Konverents toimus Zemyrna Gümnaasiumis ja Leedu Noorte Naturalistide Keskuses Vilniuses. Kõikide osalejate öömajaks oli Hotell Martialis.

Konverentsile saabusime GPS süsteemi vea tõttu natuke hiljem kui plaanitud, aga hilinemisest hoolimata võeti meid väga kenasti vastu ja juhutati kohe edasi kooli aulasse, kus algas konverentsi avatseremoonia. Kokku oli meid Vilniusesse tulnud 10 eri riigist: Rootsist, Soomest, Venemaalt, Eestist, Lätist, Leedust, Poolast, Saksamaalt, Taanist ja kohal oli ka delegatsioon Jaapanist. Eestist oli lisaks meile veel õpilasi Tallinnast, Tartust ja Kohtla-Järvelt.

Avatseremoonial esinesid meile kooli segakoor, tantsijad ja puhkpilli orkester. Sõna võtsid erinevad projektiga seotud isikud ja tervitati kõiki kohalolijaid. Kõik osalejad said endale ka kotikese BSP materjale, pastaka ja särgi.

Peale avatseremooniat otsisime üles oma hotelli, mis ületas meie ootusi. Järgnevalt läks päev edasi Noorte Naturalistide keskuses. Keskuses oli üles pandud looduslikest materjalidest valmistatud kunstitööde näitus. Seejärel algas nõ. tutvumisõhtu. Kõigepealt õpetati meile Leedu rahvatantsu, mida kõik hoolega kaasa tantsisid ja seejärel näitasid jaapanlased meile üht nende traditsioonilist Põhja-Jaapani tantsu. Ilm oli ilus, õhtu soe ja kõik tundsid end vabalt. Isegi mõni õpetaja liitus hiljem meie suure tantsuringiga.

Õhtul hotellis tegime tut-

vust Leedu õpilastega, kes üsna meeleheitlikult üritasid pidu korraldada, mis muusika puudumise tõttu eriti ei õnnestunud. Voodi maاندudes oli magus uni garanteeritud.

Hommikul ajasime end varakult üles ja suundusime restorani hommikust sööma. Pärast hommikusööki istusime bussidesse ja läksime Zemyrna Gümnaasiumisse. Algas siis konverentsi esimene tõsisem osa. Iga riik kandis ette ühe või mitu ettekannet, millegi Läänemere projektiga seonduva kohta. Eesti eest astusid üles Tartu koolide kaks õpilast, kes tutvustasid nende poolt valmistatud loodusteemalist näitust. Kus see üleval on olnud, mida seal näidati, mis osadest näitus koosnes jne. Teiste riikide ettekannetes räägiti taastuva energia võimalustest, erinevate linnade reostusest, õhureostusest, veesaastest, muudest Maaga seonduvatest probleemidest, eelnevatest konverentsidest jne. Kõige positiivsem esitus oli Jaapani õpilastel, kes rõhustid oma ettekandes rohkem

inimesele kui indiviidile, kes ennast ja enda suhtumist positiivsemaks muutes kogu inimkonda muuta saab. Kõige huvitavam esitus oli kindlasti Saksamaa delegatsioonil. Nad olid ette valmistanud omamoodi etenduse. 20 minutit vaatasime, kuidas üks vana paarike pingil rahulikult õuna söi, kui teised inimesed nende ümber igale poole ruttasid ja kõike kiirustades tegid. Etendus lõppes, kui paarike oma õuna söödud sai ja lavalt lahkus.

Söögipaus oli üsna pikk ja ülejäänud aja uudistasime kooli peal ringi. Koolis käis parajasti remont-akende vahetamine, mille tõttu koolimaja väga külm oli.

Seejärel istusime bussidesse ja sõitsime Vilniuse vanalinna. Tee peal toimus väike avarii, kus väikeauto sõitis ühele meie bussidest tagant sisse. Tegemist oli õige väikese kõksuga, aga kisa ja häda oli rohkem, kui juhtunuväärt oli. Vanalinnas toimus mõnus ringkäik giidi juhtimisel. Külastasime erinevaid kirikuid ja ajaloo-

lise tähtsusega hooneid. Vilniuse kesklinnas asuval platsil oli 20 aastat tagasi alguse saanud ka Balti kett. Selle auks oli platsil väike klaasist ruut, mida nimetati Imeruuduks. Selle peal kolm ringi päripäeva pööreldes ja midagi soovides pidi soov täide minema - nii nagu oli täitunud tol ajal Balti ketis seisnute soov.

Hiljem külastasime omal käel ka Vilniuse linna kõrgeimat torni, kust terve linn kätte paistis.

Õhtul hotellis tutvusime seekord enamuse projektis osalejatega. Mängisime koos igasugu mängu ja muljetasime niisama. Kahjuks lõppes see üsna kähku, sest turvamehe arvates tegime liialt suurt lärmi ja meid aeti oma tubadesse magama.

Kolmandal päeval toimusid rühmatööd ja *workshopid*. Rühmatöös arutlesime erinevatel teemadel, näiteks tuleviku linn. Meile näidati filmi, kus teadlased avaldasid oma nägemuse tuleviku-linnast. Meie pidime samal ajal tegema märkmeid, millega nõustume ja millega

Kuidas KG-l läks Urban Economy konverentsil

mitte ning hiljem avaldasid kõik oma arvamust. Siis anti meile terve hulk plastmassi, pudeleid, kilekotte, kleplinti, plastknõusid. Veel anti ajalehti ja paberit ning meie ülesanne oli nendest valmistada midagi tulevikuteemal. Näiteks tuleviku kool, mille katusel on päikesepaneelid, õuel seisab tuulegeneraator, palju puid ja põõsaid ning hoone ise on klaasist.

Samuti sai välja arvutada enda ökoloogilist jalajälge. See näitas, mitu maakera oleks vaja, kui kõik inimesed Maal järgiksid minu eluviisi. Seda saab iga huviline ise arvutada leheküljel www.my-footprint.org

Seejärel suunduti oma töötubadesse. Meie valikuks oli „Sügisvaatlus Vilniuses“. Workshopi läbiviijaks oli üks Leedu peakordinaatoritest, Vytatutas. Meie ülesandeks oli siis Leedu Noorte Naturalistide Keskuse territooriumilt otsida erinevaid sügise märke. Midagi, mida maitsta, puudutada, nuusutada, näha ja kuulata. Tegime väikse jalutuskäigu metsas ja kokkuvõttes oli see selline mõnus olemine, mille käigus märkasime natuke rohkem sügist enda ümber, kui muidu oleksime märganud.

Töötube oli erinevaid, näiteks käidi kogumas vee-

proove ja tehti mingisugust sambla, suhkrut ja mulla segu, mis kanti loomašabloonil abil seinale. 2 nädala pärast peaksid need sammalduma hakkama. Kokkuvõttes olid kõik töötoad huvitavad ja igaüks leidis endale midagi meeldivat.

Selle päeva viimaseks tegevuseks oli kolmetunnine matk metsas. Meie matk algas sellega, kui me mööda järsku kallakut alla jooksisime. Eelnevalt hoiatati, et me ettevaatlikud oleks, sest paar päeva tagasi oli keegi all olevate kivide otsa jooksnud ja oma käeluu murdnud, aga samas öeldi ka, et väga aeglaselt alla minnes on igav. Seejärel ületasime paljajalu jõge. Vesi oli väga külm ja vool päris tugev, aga meie suuremaks probleemiks pidid olema klaaskillud. Õnneks keegi meist ennast ei vigastanud. Järgnevalt oli paaril õnnelikul võimalik kose kohal rippuda. Ka mina olin üks neist. Kaks tugevat poissi hoidsid mu jalgadest, matkajuht Vytatutas istus jalgadele ja mina lasin end üle ääre rippu. Vä-

ga lahe kogemus! Tempo oli meil üsna kiire, sest pimenes juba. Oma viimase õudust tekitava kogemuse saime vanast sõjaaegsest kottpimedast tunnelist läbi minnes. Kõik hoidsid küll kätest kinni ja ei lasknud kellelgi üksi jääda. Mõni meist kartis ka tunnelis elutsevaid nahkhiiri, kelle tõttu ühtegi valgusallikat kasutada ei tohtinud, aga nendega me kokku ei puutunud. Vilniuse-äärsest kõrgelt mäelt avanes imeilus vaade tuledes linnale, mida kaunistas tähistaevas. Tagasi Naturalistide keskusesse jõudes olid kõik pooleldi külmunud ja näljased, aga siiski naerusuised ja õnnelikud. Nälgja peletasime küpsistega ja hotellis võtsid enamus ühe kuuma duši.

Kuna oli viimane õhtu, olid kõik taas koos. Tegime palju pilte ja mängisime iga-suguseid mängu. Jaapanlased olid selleks reisiks veel eriliselt valmistunud ja jagasid järjehoidjaid, õnnetoovaid volditud linde, komme, visiitkaarte jne.

Oligi käes Vilniuses viibimise viimane päev. Meie konverentsile pani punkti lõputseremoonia. Tehti kokkuvõtteid ja jagati tänusõnu. Kõige tähtsam osa oli koor-dineerimise üleandmine Läti riigile. Seejärel algas meele-tu pildistamine: grupipildid, õpilased omavahel, õpetajad omavahel, uued sõbrad jne. Ja oligi aeg lahkuda. Üritasime võimalikult kiiresti teele asuda, et õigeaks ajaks bussile jõuda. Tagasisõit läks kuidagi palju kiiremini.

Saime palju uusi tutvaid erinevatest riikidest ja lisaks ka palju targemaks nii Läänemere projekti olemusest kui ka üldse praegu maailmas olevatest probleemidest. Sellised projektid on alati kasulikud ja neist tasub osa võtta.

Kohalolijate nimel,
Kerttu Olesk

Kuidas suhtub õppimisse aasta õppija Tiia Leppik?

Mida arvad KG õpilaste hulgas kõlavast tunnusest - Õppimist peab ikka mõnuga võtma?

See tunnusest on üks parimaid, mis ühel koolil olla võib. Ma olen selles päris kindel, sest kõik, mis õpitakse läbi huvi ja positiivse kogemuse, omandatakse lihtsalt ja jääb meelde. Mulle meeldib väga tarkusetera: Inimene ei õpi midagi, mis ei puuduta tema hinge...

Alati on lihtsam meelde jätta, kui meil on õpitavaga mingi isiklik seos või huvi teema vastu.

Paraku on meil koolis veel piisavalt palju sellist, mida õppida ei tahaks või mille vastu puudub vähimigi huvi. Samas on ka üldkultuurilisi teadmisi vaja maailmapildi kujundamisel. Huvitavaks saab aine muuta muidugi õpetaja. Kui suudaksime jõuda niikaugemale, et õppekavad ei oleks üle paisutatud ja õpetajal oleks piisavalt vabadust oma programm luua, siis usun, et ka tunnid koolis oleksid sellised, et nii õpetaja kui ka õpilane saaks öelda, et õppimine ongi mõnus.

Kui oluline on Sulle õppimine kui tegevus üldse, iseloomusta ennast kui õppijat.

Tihtilugu mõeldakse õppimise all vaid pelgalt raamatu lugemist või loengust istumist. Minu jaoks on õppimine tunduvalt laiem ja sisaldab eelkõige arengut. Õppida on igast kogemusest (ka negatiivsest), igast loengust, igast raamatust, kindlasti ka igalt inimestelt. Kui me vaid enam mõtleksime selle üle,

mida me mingist kogemusest või raamatust õppisime. Pean refleksiooni õppimise juures olulisimaks.

Usun, et inimesed, kes päevikut peavad (või tänapäeval näiteks blogi), õpivad selle kogemuse läbi tunduvalt enam kui need, kes aina raamatust fakte pähe õpivad.

Mina ise ei ole hea faktide päheõppija. Mulle meeldib lugeda erialakirjandust ja pigem sobib läbi kogemuse õppimine. Veel on õppimise juures abiks vestlused-arutlused. Magistriõpingute ajal olid just rühmatööd need, mille sünergiast sündisid parimad tööd ja läbi mille õppisin kõige enam.

Populaarne väljend- elukestev õppimine, mida arvad, kas inimene mingis vanuses on valmis ja õppida ei ole enam vaja?

Vastupidi, tihtilugu saab meile alles täiskasvanueas selgeks, mida meil õppida on vaja ja täiskasvanul ongi see eelis, et valid ise oma huvi ja vajaduse järgi, mida õpid.

Rousseau on öelnud: "Inimese loomus ei ole kunagi küps, ta saabub alati ja seda astmete viisi." Mis-ki siin maailmas ei ole valmis kohe ja hetkega. Kõigel on oma saamislugu ja arenemistee. Inimene areng toimub tänu sellele, et ta hakkab pöörama tähelepanu asjadele, millele varem ei pööranud. Ta leiab uusi detaile ja seoseid, mis täiendavad tema senist tervikpilti elust. Inimene areneb ja kasvab pidevalt. Areng toimub igal juhul ja meie valime õige aja järgmiseks sammuks.

Areng on kui spiraal, mille järgmisele astmele jõutakse läbi õppimise ja kogemuse.

Mida soovitate kooliõpilastele, kel õppimine vahel väga palju peavalu valmistab?

Vahel on tõesti vaja tohult pingutada, et jõuda sellise tulemuseni, mis sind enast rahuldab.

Gardneri teooria järgi on olemas vähemalt üheksa intelligentsuse vormi, mida kõiki peaks õppimise-õpetamise juures arvestama. Meie klassikalise koolisüsteemi juures on see peaaegu võimatu. Siin tuleks suurematel endil ja noorematel koos vanematega leida lapsele sobivaim õpistiil. Suureks abiks on õppimise juures just erinevate õpistiilide kasutamine ja intelligentsuse arendamine õppimisel.

Õppimise juures on olulisim õppima õppimine. Igaüks peab leidma tee, mis temale kõige paremini sobib.

Mõned nipid mis mind õppimise juures on aidanud:

Klassikaline nõuanne on meile tuttav "Kevadest":...

tee pool rehkendust, aga tee hästi. Väikeste alaeesmärkide seadmine aitab tihti jõuda parima suure eesmärgi saavutamiseni.

Hea viis ainet selgeks saada on teisi õpetada. Võtke kokku väike grupike, jagage teemad ja igaüks õpetab ühte teemat, pärast lühike arutelu - ja usun, et olete jälle midagi õppinud.

Suurepärase tulemuse annavad mõttekaardid, tabelid ja skeemid, mida te ise koostate.

Häälestu positiivselt, usu, et see, mida õppima hakkad, on sulle vajalik ja pakub huvi.

Kui oled kõvasti pingutanud ja saanud sellele positiivse tagasiside, on rõõm suur ja sa võid endale kindlasti preemia lubada.

Mida tahaksid veel lisada?

Olen enda jaoks kirja pannud tosin mõtete, mida püüan iga päev järgida. Üks neist on: "Õpi uut ja ole avatud muutustele."

Toimetuse poolt Tiia Leppikule palju õnne ja uusi põnevaid avastusi!

Meie KG

Kuressaare Gümnaasiumi nädalaleht

Peatoimetaja Marit Tarkin (Marit.Tarkin@oesel.edu.ee)
Toimetaja Kersti Kirs

Küljendaja/kujundaja Gert Lutter (gL@oesel.edu.ee)
Toimetaja Madli-Maria Naulainen

Avaldamiseks mõeldud materjalid tuleb saata iga nädala reede õhtuks. Hiljem saabunud materjalid avaldatakse järgmise nädala lehes. Materjalid tuleb saata toimetaja või küljendaja e-posti aadressile.

Kuressaare Gümnaasium
kodulehekülj: <http://www.oesel.edu.ee>
e-post: kool@oesel.edu.ee

Korrektuur eesti keele osakond